

TÁNCKUTATÁSI ÉRTESÍTŐ

I. évfolyam, 2025. 2. szám

2025

TÁNCKUTATÁSI ÉRTESÍTŐ

A Magyar Tudományos Akadémia Táncstudományi Munkabizottságának
időszaki kiadványa

I. évfolyam, 2025. 2. szám

Főszerkesztő: Kavecsánszki Máté

DEBRECEN, 2025

TÁNCKUTATÁSI ÉRTESÍTŐ

Szerkesztőbizottság:

Bolvári-Takács Gábor (*Magyar Táncművészeti Egyetem; Tokaj-Hegyalja Egyetem*),
Bólya Anna Mária (*MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet*),
Bondea Vivien (*Moldvai Csángómagyarok Szövetsége*),
Hamar Pál (*Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem*),
Janku Anna (*Magyar Etnokoreológiai Társaság*),
Kavecsánszki Máté (*Debreceni Egyetem*),
Pál-Kovács Dóra (*Szabadtéri Néprajzi Múzeum*),
Péter Petra (*Budapest Cirkuszművészeti és Kortáránc Főiskola;
Magyar Táncstudományi Társaság*),
Sirató Ildikó (*Országos Széchényi Könyvtár; Magyar Táncművészeti Egyetem*),
Varga Sándor (*Szégedi Tudományegyetem; ELTE HTK Zenetudományi Intézet*)

Lektorálta: Sándor Ildikó

Szerkesztőségi titkár: Hegedűs Edit

Lapalapító és felelős szerkesztő: Bolvári-Takács Gábor

Médiahatósági nyilvántartási szám:

CE/16121-2/2016 (nyomtatott), CE/30101-2/2018 (online)

ISSN 3094-1059 (Online)

ISSN 3094-1075 (Nyomtatott)

Kiadja az MTA Táncstudományi Munkabizottsága (Budapest)
és a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar
Néprajztudományi és Muzeológiai Intézete (Debrecen).

Felelős kiadó:

Bolvári-Takács Gábor, az MTA Táncstudományi Munkabizottságának elnöke
és Keményfi Róbert, a Debreceni Egyetem Néprajztudományi és Muzeológiai
Intézetének intézetigazgatója.

A kiadvány online elérhető az MTA Táncstudományi Munkabizottság honlapján:

<https://tanckutatas.hu/>

Szerkesztőség címe: DE BTK Néprajztudományi és Muzeológiai Intézet,
4032 Debrecen,
Egyetem tér 1.

Tartalom

ELŐSZÓ A TÁNCKUTATÁSI ÉRTESÍTŐ MÁSODIK LAPSZÁMÁHOZ	8
INTÉZMÉNYI JUBILEUMOK.....	10
75 éves a Magyar Táncművészeti Egyetem.....	10
Topolánszky Tamás: Hetvenöt éves a Magyar Táncművészeti Egyetem	11
100 éves a Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem	14
Ábrahám Nóra: <i>A százéves Testnevelési Egyetem és a táncoktatás. Szécsényiné dr. Fekete Irén szerepe a táncpedagógus-képzés kialakításában</i>	14
KÖSZÖNTÉSEK.....	19
Timár Sándor 95 éves.....	19
Felföldi László: Timár Sándor és a néptánc kutatás	19
KITÜNTETÉSEK, ELŐRELÉPÉSEK.....	23
IN MEMORIAM.....	24
Szakály György (1955–2025) emlékezete	24
MEMENTO	30
Ábrahám Nóra: Szentpál Olga születésének 130. évfordulójára.....	30
Lőrinc Katalin: 100 éves lenne Merényi Zsuzsa.....	35
Sándor Ildikó: 100 éve született Keszler Mária	39
Sándor Ildikó: 100 éve született Vitányi Iván.....	42
INTÉZMÉNYI BESZÁMOLÓK	45
Varga Sándor: Válogatás a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékének tánc tudománnyal kapcsolatos tevékenységéből	45
Varga Sándor: Hírek az ELTE HTK Zenetudományi Intézetből.....	50
Péter Petra: Beszámoló a Cirkuszművészeti és Kortárástánc Főiskolán folyó kutatási és művészeti munkáról (2024–2025)	52

Válogatás a Magyar Táncművészeti Egyetem tudományos programjaiból	58
Hírek a Magyar Táncstudományi Társaságtól	62
ESEMÉNY- ÉS KUTATÁSI BESZÁMOLÓK.....	63
Németh Nóra: „Összerázás” – Beszélgetéssorozat a kortárs néptáncélet jelenségeiről	63
Tóvay Nagy Péter: Tánc és transzcendencia – Műhelykonferencia a Magyar Táncművészeti Egyetemen.....	69
Sándor Ildikó: Beszámoló a 8. Művészetpedagógiai Konferenciáról....	72
Janku Anna: Beszámoló a Magyar Etnokoreológiai Társaság Szakmai Fórumáról	75
Jobbágy Bernadett: Beszámoló a Contemporary Somatics – Bodies Today című szomatikus művészeti szimpóziumról	78
Pál-Kovács Dóra: Beszámoló a <i>Tánc mint szellemi kulturális örökség</i> című nemzetközi projektről	91
TÁNCOKRÓL – BETŰKKEL	95
Bolvári-Takács Gábor: Kilenc könyvajánló	95

INTÉZMÉNYI BESZÁMOLÓK

**Varga Sándor: Válogatás a Szegedi Tudományegyetem
Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékének
táncstudománnyal kapcsolatos tevékenységéből**

EthnoLens
Filmklub

A magyarországi táncmozgalom kezdeteiről

Az EthnoLens Filmklub következő alkalmán a magyarországi táncmozgalom kezdeteiről láthatunk dokumentumfilmet az érdeklődők. A vetítést követően Székely Orsolya rendezővel Dr. Varga Sándor, a Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék vezetője beszélget. Az esemény moderátora Dr. Povedák Kinga.

2025. március 12. 18:00

SZTE BTK, Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék, Bálint Sándor terem (fesz.)

Hajnalban indultunk...
(Székely Orsolya, 1973)

Az SZTE Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén dr. Povedák Kinga szervezésében filmklubot indítottunk *EthnoLens: néprajzi és antropológiai filmolvasatok* címmel. 2025. március 12-én a *Hajnalban indultunk* című film megtekintése után a magyarországi táncmozgalom kezdeteiről beszélgettünk a rendezővel, Székely Orsolyával.

2025. április 15–17 között a Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara adott helyet a 37. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Humántudományi Szekciójának. A pályaművek, illetve az előadások között több táncos témájú dolgozatot olvashattunk, illetve előadást láthattunk. Maruzsenszki Andor, az SZTE hallgatója *A mérai katonamars* című munkájával megosztott 3. helyezést ért el a Folklorisztika, tárgyi néprajz tagozatban (témavezetője dr. Varga Sándor). Sikerrel szerepelt továbbá a szintén SZTE-s Klima Döniz az *Eleven bangulat és élni akarás: a vajdasági táncmozgalom kezdetei* című munkájával (témavezetője dr. Apjok Vivien),

Szász Levente a Sapientia EMTE Egyetem Kolozsvári Kara hallgatója (témavezetője dr. Könczei Csongor) az *Oroszhegy és Székelyvarság táncagyományai. Két udvarhelyszéki falu szokásbeli hasonlóságainak és különbségeinek vizsgálata* című munkájával, illetve Kiss Zente Áron (ELTE) a *Polgári bálók tánc történeti forrásai és hatásuk a paraszti tánc kultúrára* című dolgozatával (témavezetője dr. Vámos Gabriella). Ezek mellett a Média és kommunikációtudomány tagozatban is volt táncos témájú dolgozat: *What does folk dance communicate? The changing impact of time on the message of folk-dance* címmel Betlendi Eszter, a Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem hallgatója (témavezetője dr. Krasztev Péter) nyújtott be értékes dolgozatot. Továbbá a 19. század első felének magyar történelme tagozatban Erdélyi Kamilla (ELTE) mutatta be *A társasági élet és a női tapasztalat reformkori összefonódásai Slachta Etelka naplójában a táncélet vizsgálatán keresztül* című dolgozatát (Témavezetője dr. Fónagy Zoltán).

Varga Sándor meghívott vendégként részt vett az *Összerázás: beszélgetések a kortárs néptáncélet jelenségeiről* elnevezésű kerekasztal beszélgetésen a Hagyományok Házában, 2025. február 6-án. (<https://hagyomanyokhaza.hu/hu/program/osszerazas>)

Varga Sándor a Hagyományok Háza *Szabadegyetem* elnevezésű program-sorozatában *Változások egy mezősgői falu hagyományos tánc kultúrájában* címmel tartott előadást 2025. április 24-én. (<https://hagyomanyokhaza.hu/hu/program/hagyomanyok-haza-szabadegyetem-1/20250424-1800>)

**Revival
Kutatóműhely**

A Szegedi Tudományegyetemen 2023-ban alakult HH-SZTE Revival Kutatóműhely (<https://etnoszeged.wordpress.com/rolunk/kutatasaink/revival-kutatomuhely/>) a Hagyományok Háza megbízásából kutatást végez annak érdekében, hogy értékelje a népi kultúra közösségteremtő műfajait

(népzene, néptánc, tárgyalgató népművészet területek) támogató Csoóri Sándor Alap megalapítása óta elért hatásait, elősegítse a hatékony tovább működését. A kutatásaink első eredményeit a 2025-ös *Népművészeti Jelentés* tartalmazza (<https://hagyományokhaza.hu/hu/nepmuveszeti-jelentes-2025>). Ezzel kapcsolatban a Revival Kutatóműhely munkatársai (vezetője: dr. habil. Varga Sándor, tagjai: dr. Apjok Vivien, Kohut-Ferki Julianna, Korom Alexandra, dr. Székely Anna) 2025. április 3-án részt vettek a Hagyományok Háza Szakmai napján, amely keretein belül bemutatásra került a jelentés, illetve kerekasztal beszélgetést folytattunk *Népművészeti monitoring: kutatói percepciók* címmel (<https://hagyományokhaza.hu/hu/szakmai-napok>). A Revival Kutatóműhely tevékenységének bemutatására a Magyar Etnokoreológiai Társaság Szakmai Fórumán is sor került, 2025. június 5-én a Szabadtéri Néprajzi Múzeumban.

2025 június 16-án a Történelemtudományi Doktori Iskola Modernkori Program Néprajz Tanösvényének PhD hallgatója, Keresztény Csenge kiváló eredménnyel tette le komplex vizsgáját. Disszertációjának témája: Néptánc kultúra és annak kutatása Szabolcs-Szatmár megyében, témavezetője dr. Varga Sándor.

Az SZTE Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén három táncos témájú szakdolgozatot védtek meg a hallgatók 2025 tavaszán:

- Lukács Petra: A magyarországi táncházmozgalom kutatásainak (2010–2024) áttekintése. Szakirodalmi háttér egy vajdasági kutatás előkészítéséhez. (BA – témavezető: dr. Varga Sándor).
- Kasza Dániel: Citerazenés táncalkalmak a 20. században a Dél-Alföldön (MA – témavezető: dr. Varga Sándor).
- Klima Döniz: „...eleven hangulat és élni akarás...” A vajdasági táncházmozgalom kezdetei” (MA – témavezető: dr. Apjok Vivien).

Az SZTE Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék oktatói közül dr. Apjok Vivien, dr. Povedák Kinga és dr. Varga Sándor is tanított a Choreomundus: A tánc mint tudás, gyakorlat és kulturális örökség nemzetközi MA képzésen. A 12. évfolyam végzős hallgatói az alábbi témákban írták és védtek meg a szakdolgozatukat, 2025 nyarán:

Povedák Kinga témavezetésével:

- Lolisanam Ulugova: *Burlesque in Poland*
- Dannah Joyce N. Piol: *Exploring the Role of Nature and Community in Community-engaged Art Practices in Oulu, Finland*
- Dora Akurpoka Akiina: *Dancing the Wishes of the Dead: Gender, Embodiment, and The Performance of Funeral Rites Among the Giriama in Kenya*
- Rahma Boughnim: *Aerial Dance in an Alternative Context: Exploring Aerialists' Skill Development in Barcelona's Non-Traditional Performance Venues*
- Luvenia Kalia: *Agents of Memory. The Participation of Documentary Filmmakers at South Asian Weddings in Malaysia*
- Lorena Camacho Muete: *Sonic in movement: understanding the Puerto Rican bomba genre from a choreomusical perspective*
- Kaylah Solomons: *Nama Stap as ICH: A case study on gendered cultural values and the sustainability of heritage*
- Nazanin Badiei: *Choreographing National Identity: The Role of Women Performers in Tajikistan's National Unity Day*
- Charles Jerera: *Towards safeguarding Intangible Cultural Heritage: Exploring Chioda practice of Tonga women from Malawi for its continuity*

Povedák Kinga opponenciájával:

- Abigail Tonade: *With my touch, I can tell: Exploring the Role of Touch in Movement, Trust and Cultural Negotiation in Afro-Lusophone Partner Dances in Lisbon, Portugal*
- Jessica Clara Mary Gomes: *Embodying Intangible Heritage: Intergenerational Transmission Through Dance in the Bangladeshi Diaspora in Toulouse, France*
- Maati Siddiquee: *Transcultural Rhythms. From Bollywood's Silver Screen to Community Studio: Costume-Choreography Co-Creativity at Mira-Bai, Rennes*
- Neslişah Canbaz: *Chasing the Dao: Experience of Temporality in Taiji, Zheng Manqing Style*
- Nuriya Assangazy: *How does Argentine tango affect self-actualisation in liminal and communal spaces for dance?*

Forrás: <https://arts.u-szeged.hu/english/summer-course/call-for-applicants>

Az SZTE BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékén június 22-től július 5-ig rendeztük meg a szokásos nyári egyetemünket *Traditional Dance and Music in Central and Eastern Europe* címmel (<https://arts.u-szeged.hu/english/summer-course/call-for-applicants>). A két hetes képzés során a török, spanyol és román vendéghallgatóink elméleti és gyakorlati előadásokon kaptak betekintést Közép-Kelet Európa gazdag tánc- és zenei hagyományaiba. Az oktatást terepmunkagyakorlat, valamint intézménylátogatások (BTK Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza, Magyar Zene Háza, Magyar Néprajzi Múzeum) színesítették.